

	Силабус курсу Філософія Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Освітньо-професійна програма - «Фінанси, банківська справа та страхування» Рік навчання: 1, Семестр: 1 Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська
--	---

ППП	Керівник курсу Викладач Білінчук В.П.
Контактна інформація	v.bilinchyk@wunu.edu.ua ,

Опис дисципліни

Курс «Філософія» охоплює теоретичні засади та практичні основи вивчення фундаментальних питань буття, пізнання, моралі, свідомості та існування. Курс досліджує ключові філософські напрямки, вчення та ідеї, розглядає розвиток філософської думки від античності до сучасності, а також аналізує взаємозв'язок між філософією, наукою, культурою та релігією. Студенти отримують навички критичного мислення, аргументації та рефлексії, що допомагає їм осмислювати різні світоглядні концепції та життєві питання.

Головним завданням курсу «Філософія» є вивчення студентами теоретичних та практичних аспектів філософських питань, таких як природа реальності, пізнання, етика, логіка, а також роздуми над сенсом життя, свободою волі та моральними дилемами. Студенти вивчають різні філософські школи, методи критичного аналізу та логічної аргументації, що дозволяє їм розвивати навички осмисленого сприйняття світу, формування власних світоглядних позицій та оцінки суспільних і особистих проблем.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Тема 1. Філософія як соціокультурний феномен.	Пояснити історичні особливості виникнення філософії, осмислити та проаналізувати специфіку філософського осмислення світу та людини на відміну від конкретно наукового їх розуміння; трактувати специфіку філософських понять у їх порівнянні з буденними та науковими знаннями; інтерпретувати основні функції філософії; світоглядну, гносеологічну, методологічну; аналізувати зв'язок розвитку філософії на тлі світової культури, науки, економіки	Поточне опитування

2/1	Тема 2. Сутність філософії та особливості західного та східного типу філософування.	Пояснити історичні особливості виникнення філософії, характерні риси філософського мислення, структуру світогляду та основних функцій філософії. Розкрити характерні риси західного та східного типу цивілізації, висвітлити основні проблеми	Поточне опитування
2/2	Тема 3. Основні етапи розвитку філософської думки.	Проаналізувати основні етапи розвитку філософської думки. Дати загальну характеристику Середньовічної філософії та гуманістичному характеру філософії епохи Відродження. З'ясувати поняття європейської класичної філософії та особливості філософії Нового часу та філософії епохи Просвітництва. Розкрити суть феномену німецької класичної філософії та соціально-практичної орієнтації філософії марксизму. Проаналізувати філософські ідеї в культурі Київської Русі та розвиток філософської думки на Україні в XV– XX століттях	Презентація
2/1	Тема 4. Стратегії і напрямки сучасної філософії.	Проводити порівняння вихідних ідей класичної та некласичної філософії; пояснювати провідні тенденції розвитку некласичної філософії із виходом на процеси сучасного життя	Реферат
4/1	Тема 5. Онтологія – проблема буття	Подати пояснення основних категорій знання та форм буття, розкрити філософське розуміння розвитку матерії, пояснити концепцію розвитку та діалектичні закони розвитку	Поточне опитування
4/1	Тема 6. Свідомість як філософська проблема	Порівняти основні концепції свідомості. Проаналізувати походження свідомості, її соціально-практичну суть і основні властивості. Розглянути структуру свідомості, свідомість і самосвідомість, особливості душі і духу. Здійснити порівняльний аналіз індивідуальної і суспільної свідомості. Проаналізувати структуру суспільної свідомості	Есе
4/1	Тема 7. Теорія пізнання. Філософія і методологія науки.	Осмыслити смислові наголоси поняття пізнання, основні види, рівні та форми пізнання, пояснювати процесуальний характер пізнання в його основних формах та рівнях, розуміти значення методів для якісних характеристик наукового пізнання	Тестові завдання
2/1	Тема 8. Філософська антропологія – проблема людини у філософії	Подати основні проблеми людини в філософії, різні концепції розвитку сенсу людського буття. Проаналізувати проблеми історичного походження людини та єдність природного, соціального і духовного в людині. Здійснити порівняльний аналіз понять «індивід», «індивідуальність», «особистість». Проаналізувати проблеми	Поточне опитування

		життя і смерті у філософії та проблеми людської свободи	
2/1	Тема 9. Суспільство як предмет філософського аналізу. Аксиологія та філософія культури.	Проаналізувати особливості виникнення суспільства його структуру та функції. Розкрити суть основних чинників суспільного розвитку та типології суспільства. Осмислити суть цінностей та ціннісного ставлення до світу як фундаменту культури	Поточне опитування
2/1	Тема 10. Філософське осмислення історичного процесу.	Знати системну організацію суспільного життя, знаходити в сучасному суспільстві реальні прояви будови та особливостей функціонування духовних процесів, розуміти важливість проблем сучасного розвитку культури для суспільства та розвитку людської особистості	Реферат
2/1	Тема 11. Суспільний прогрес та філософські проблеми глобалістики.	Проаналізувати суспільний прогрес і глобальні проблеми людства. Знати системну організацію суспільного життя, знаходити в сучасному суспільстві реальні прояви будови та особливостей функціонування духовних процесів, розуміти важливість проблем сучасного розвитку культури для суспільства та розвитку людської особистості	Поточне опитування
2/1	Тема 12. Філософія господарювання	Вироблення здатності студента самостійно розмірковувати над актуальними соціально-економічними проблемами, свідомо засвоювати теоретичні положення, що відбивають діалектику господарського буття	Тестові завдання
2/1	Тема 13. Філософія техніки	Вироблення здатності студента самостійно розмірковувати над актуальними проблемами науки техніки свідомо засвоювати теоретичні положення, як відбивають вплив техніки на людське буття	Тестові завдання, питання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. П., Волинка Г. І., Мозгова Н. Г. та ін. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: Хрестоматія. Навч. посібник 3-є вид. К.: Каравела, 2021. 368 с.

2. Бичко І. В. Філософія. Підручник затверджений МОН України. К.: Центр учбової літератури, 2022. 648 с.

3. Бортніка С. Стратегії примирення. Роль Церков в Україні. 2021, 215 с

4. Воронюк О. Філософія сакрального. К.: Markobook, 2018. 256 с.

5. Грабянка Г. Історія української естетичної думки. К.: Центр учбової літератури, 2021. 388 с.

6. Губерський Леонід. Філософія: базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів: видання друге, перероблене і доповнене. Харків: Фоліо, 2018. 621 с.

7. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н. В. Філософія: навчально-методичні матеріали для студентів закладів вищої освіти. Тернопіль: ЗУНУ. 2021. 68с.

8. Гусєв В. Метафізика: проблеми, принципи, поняття. Лекційний курс. К.: Каравела, 2023. 332 с.
9. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія: підручник. Харків: Право, 2018. 432 с.
10. Еко Умберто. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Історія. Філософія. Наука і техніка. Фоліо, 2020. 528 с.
11. Сінельнікова М.В., Кадикало А.В. та ін. Етика бізнесу: нові виклики та теми. Навч. посібник. Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2022. 569 с.
12. Індійська філософія. Посібник для студентів ВНЗ. Харків: Фоліо, 2019. 144 с.
13. Лакс Майкл. Метафізика. К.: Дух і Літера, 2021. 608 с.
14. Левер Баррі. Наука за 30 секунд. Філософія. К.: BookChef, 2020. 160 с.
15. Лузан А. Вступ до філософії. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 136 с.
16. Лютий Т., Глумчер О. Пригоди філософських ідей Західного світу. К.: Темпора, 2021. 384 с.
17. Макаров З.Ю. Філософія. Ч.І. Історія розвитку філософської думки: навчальний посібник. Вінниця. Видавець ФОП Кушнір Ю.В., 2020. 232 с.
18. Петінова О.Б. Філософія: навчальний посібник. Одеса, 2019. 304 с.
19. Петрушенко В. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Львів: Львівська політехніка, 2019.
20. Попович М. Філософія свободи (Великий науковий проект). Харків: Фоліо, 2018, 524 с.
21. Релігія в історії і духовності українців. Вибрані праці Юрія Мулика-Луцика // Упорядник і наук. редактор проф.. А.М.Колодний / Серія «Мислителі української діаспори». К.: УАР, 2019. 264 с
22. Cholach-Goncharuk Tetiana, Kalichenko Tetiana. Totalitarianism and ideologization of society. Соціокультурні та політологічні пріоритети української нації в умовах глобалізації: щорічник наукових праць студентів та викладачів кафедри філософії та політології ТНЕУ. Тернопіль: ЗУНУ. 2020. С. 15-16.
23. Гончарук-Чолач Тетяна, Галас Олена. Реорганізація концепції реформування місцевого самоврядування у Франції. Соціокультурні та політологічні пріоритети української нації в умовах глобалізації: щорічник наукових праць студентів та викладачів кафедри філософії та політології ЗУНУ. Тернопіль: ЗУНУ. 2020. С. 21-23.
24. Чолач Тетяна, Возняк Вікторія. Моральна цінність праці: філософсько-культурологічний аналіз. Соціально-політичні комунікації як чинник консолідації та демократизації українського суспільства: щорічник наукових праць студентів та викладачів кафедри філософії та політології ЗУНУ. Тернопіль: ЗУНУ. 2021. С. 19-22.
25. Чолач Тетяна, Волошин Катерина. Аналіз сутності поняття «Комунікаційна культура суспільства». Соціально-політичні комунікації як чинник консолідації та демократизації українського суспільства: щорічник наукових праць студентів та викладачів кафедри філософії та політології ЗУНУ. Тернопіль: ЗУНУ. 2021. С. 22-23.

26.Чолач Тетяна, Михайловська Олександра. Особливості пристосування політичної пропаганди в сучасному світі. Соціально-політичні комунікації як чинник консолідації та демократизації українського суспільства: щорічник наукових праць студентів та викладачів кафедри філософії та політології ЗУНУ. Тернопіль: ЗУНУ. 2021. С. 24-26. 14: Керівництво постійно діючим студентським гуртком «Вічність».

27.Гончарук-Чолач Т.В., Чигур Р.Ю., Джугла Н.В. Аналітичний екскурс в методичні теорії демократії. Науковий огляд. 2020. № 1(64). С. 58- 72.

28.Goncaruk-Cholach T. V., Dzhugla N. V. Сучасна українська еліта: порівняльний аналіз політичного та управлінського функціонування. Політичне життя. 2020. С 25-30.

29.Goncharuk-Cholach T. V., Dzhugla N. V. Політична взаємодія як комунікативний процес: засоби масової інформації та політична пропаганда. Політичне життя. 2021. С.25-30.

31.Goncharuk-Cholach N., Tomakhiv V. Chuhur R. Communication Process as Political Interaction Between Mass Media And Political Propaganda. Політичне життя. 2023. №2. С. 66-71.

Інформаційні ресурси

1. Стенфордська енциклопедія філософії. URL: <https://plato.stanford.edu/>
2. Сучасна філософія. URL: <http://philosophyreview.blogspot.com/>
3. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.<http://www.nbuv.gov.ua>
4. Філософія: навчальні матеріали онлайн.<https://pidruchniki.com/filosofiya/>
5. Філософія – Політологія: Онлайн.<http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-10.html>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Філософія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен

Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за результатами поточного опитування.	Модульна контрольна робота проводиться за всіма темами наприкінці вивчення курсу Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 50 балів	Оцінюється завдання макс. 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Теоретичне питання 2 – макс 25 балів Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 50 балів
---	--	-------------------------------------	---	---

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві

неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

5 балів – на тест надано правильну відповідь.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає

максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)